

www.printo.it/pediatric-rheumatology/BA/intro

Juvenilni Spondiloartritis/Artritis Udružen Sa Entezitismom (SPA-ERA)

Verzija

3. SVAKODNEVICA

3.1 Koje su moguće posljedice ove bolesti po dijete i njihove porodice?

Tokom perioda aktivnog artritisa, gotovo svako dijete će osjetiti ograničenja u svom životu. Pošto su donji udovi često zahvaćeni, hodanje i bavljenje sportom su aktivnosti na koje ova bolest najčešće utječe. Pozitivan stav roditelja, koji podržavaju i ohrabruju dijete da bude samostalno i fizički aktivno, je ekstremno važno kod prevazilaženja teškoća vezanih za ovu bolest, uspješnog suočavanja sa vršnjacima i razvoja samostalne, stabilne ličnosti. Ukoliko porodica ne može podnijeti ovaj teret ili nije u stanju nositi se sa bolešću, psihološka pomoć je potrebna. Roditelji su dužni podržati svoje dijete u obavljanju vježbama fizikalne terapije i ohrabrivati ga da uzima propisane lijekove.

3.2 Šta je sa školom?

Nekoliko faktora može prouzrokovati problem pohađanja škole: poteškoće u hodu, manja otpornost na zamor, bol ili ukočenost. Neophodno je objasniti moguće dodatne potrebe djeteta nastavnicima: odgovarajuće klupe i redovno kretanje u toku nastave kako bi se izbjegla ukočenost zglobova. Kad je moguće, pacijenti bi trebali učestvovati u tjelesnom odgoju; u ovom slučaju, ista razmatranja navedena u nastavku, vezana za sport, bi se trebala uzeti u obzir. Nakon što je bolest dovedena pod kontrolu, dijete ne bi trebalo imati problema kod učestvovanja u svim aktivnostima svojih zdravih vršnjaka.

Škola je za dijete isto što i posao za odraslu osobu: mjesto gdje uči da postane neovisna, produktivna osoba. Roditelji i nastavnici bi trebali učiniti sve što je u njihovoj moći kako bi omogućili djetetu da normalno učestvuje u školskim aktivnostima kako bi bili ne samo uspješni akademski nego i prihvaćeni i cijenjeni od strane vršnjaka i odraslih.

3.3 Šta je sa sportom?

Bavljenje sportom je važan aspekt svakodnevnog života svakog normalnog djeteta. Preporučuju se sportovi kod kojih je mehanički stres na zglobove odsutan ili minimalan, poput plivanja ili vožnje bicikla.

3.4 Šta je sa ishranom?

Ne postoji dokaz da ishrana utječe na ovu bolest. Općenito gledajući, dijete bi trebalo jesti uravnoteženu, normalnu ishranu za svoje doba. Pacijenti koji koriste kortikosteroide bi trebalo da izbjegavaju prejedanje, jer ovi lijekovi povećavaju apetit.

3.5 Može li klima utjecati na tok bolesti?

Ne postoji dokaz da klima utječe na manifestacije bolesti.

3.6 Može li dijete biti vakcinisano?

Pošto se većina pacijenata liječi bilo NSAID lijekovima ili sulfasalazinom, moguće je slijediti normalnu shemu vakcinacije. Pacijent koji se liječi visokom dozom kortikosteroida ili bioloških lijekovima bi trebao izbjegavati vakcinacije sa živim atenuiranim virusima (poput anti-rubeola, anti-morbili, anti-parotitisa, anti-polio Sabin). U protivnom, potrebno je odgoditi njihovo primanje zbog mogućeg rizika proširenja infekcije usljed smanjenog imuniteta. Vakcine koje ne sadrže žive viruse nego samo zarazne proteine (anti-tetanus, anti-difterija, anti-polio Salk, anti-hepatitis B, anti-pertusis, pneumokok, hemofilus, meningokok) se mogu aplicirati. Teoretski gledano, imunosupresija može umanjiti ili poništiti učinak vakcinacije.

3.7 Kako utječe na seksualnu aktivnost, trudnoću i kontrolu

---

radjanja?

Ne postoje restrikcije u vezi sa seksulanom aktivnošću ili trudnoćom zbog ove bolesti. Ipak, pacijenti koji koriste lijekove bi uvijek trebali biti oprezni zbog moguceg toksičnog utjecaja lijekova na fetus. Ne postoji razlog za izbjegavanje trudnoće, uprkos genetskim aspektima bolesti. Ova bolest nije smrtonosna pa čak iako je naslijeđen predisponirajući genetski faktor, postoji dobra šansa da sva braća ili sestre neće dobiti SPA-ERA u bilo kom obliku.

3.8 Hoće li dijete imati normalan život odrasle osobe?

Ovo je jedan od glavnih ciljeva terapije i može se postići kod većine slučajeva. Terapije za ove vrste bolesti su se znatno poboljšale zadnjih godina. Kombinovana upotreba farmakološkog liječenja i rehabilitacije danas je u stanju spriječiti oštećenje zglobova kod velike većine pacijenata.